

Manifest

‘Waardig Ouder Worden 2.0’

Wij geloven in een samenleving waarin jong én oud zich gezien en gewaardeerd voelt. Een samenleving waarin iedereen meedoet – ook als je ouder wordt. Ouder worden betekent namelijk niet dat je een ‘voltooid leven’ hebt, maar dat er een waardevolle derde levensfase aanbreekt. Wij willen een samenleving waarin ouderen zoveel en zo lang mogelijk zelf de regie hebben, gewaardeerd worden om wie ze zijn, goede zorg en liefdevolle aandacht krijgen en een plek hebben die zij met recht thuis kunnen noemen. Dat is de samenleving die ons voor ogen staat.

De afgelopen vier jaar is er al veel gebeurd om deze samenleving dichterbij te brengen. Mede dankzij het manifest ‘Waardig ouder worden’ uit 2017. Het kabinet heeft veel van de voorstellen uit dit manifest opgenomen in het regeerakkoord van het kabinet Rutte-III. Minister Hugo de Jonge heeft als ‘minister voor ouderenbeleid’ goede stappen gezet om de zorg voor en het welzijn van ouderen te verbeteren, bijvoorbeeld met zijn Pact voor de Ouderenzorg en actieplannen voor de verpleeghuiszorg, de zorg voor ouderen thuis en de aanpak van eenzaamheid. Ook de publiekscampagne ‘De Waarde van Ouder Worden’ is een mooi voorbeeld van de herwaardering van die waardevolle derde levensfase.

Maar we zijn er nog niet. Op verschillende punten moet er echt nog een tandje bij. Bijvoorbeeld om voldoende betaalbare woningen te realiseren, om eenzaamheid bij ouderen te voorkomen en om te zorgen dat ouderen overal in Nederland terecht kunnen met hun levensvragen.

Hoog tijd dus voor de volgende stap naar een samenleving waarin we de waarde inzien van ouder worden. Waarin we inzien dat senioren veerkrachtig zijn en een schat aan ervaring hebben, en dat zij een belangrijke bijdrage leveren aan onze samenleving, bijvoorbeeld door het verlenen van mantelzorg en vrijwilligerswerk. De huidige coronacrisis laat helaas zien dat ouderen soms makkelijk worden afgeserveerd als last, drempel of kostenpost. Dat moeten we niet willen. Daarom blijven wij ons inzetten voor een samenleving waarin jong én oud een volwaardige plaats hebben en waar alle ruimte is om op een waardige manier oud te worden.

‘Waardig Ouder Worden 2.0’

1. Zet in op een brug tussen jong en oud; we hebben elkaar nodig

De coronacrisis heeft ervoor gezorgd dat leeftijdsgroepen tegenover elkaar zijn komen te staan. Daarom is het belangrijk dat we met elkaar in gesprek gaan over hoe jong en oud dwars door alle mogelijke scheidslijnen heen elkaar kunnen blijven vinden en ondersteunen. We starten een brede maatschappelijke dialoog met alle generaties. Want in plaats van belangen tegen elkaar uit te spelen, moeten jong en oud schouder aan schouder staan, juist in deze tijd. Samen zijn we sterk.

2. Investeer in generatiewoningen en kleinschalige concepten

Er zijn nieuwe woonzorgconcepten nodig die ouderen langer thuis kunnen laten wonen en beter aansluiten bij hun wensen. Ook dit is goed voor jong én oud: bewoners van gemeenschappelijke woonvormen kunnen onderling meer voor elkaar betekenen, nieuwe kleinschalige woonvormen zorgen voor meer doorstroom op de woningmarkt en het verkleint de kloof tussen een eengezinswoning en het verpleeghuis. Daarom investeren we 1 miljard euro in (collectieve) woonvormen voor ouderen. Gemeenten worden verplicht voldoende ouderenwoningen te realiseren.

3. Help toekomstige senioren zich voor te bereiden op de oude dag

In de afgelopen tijd is er veel aandacht geweest voor het tegengaan van eenzaamheid. Nu is het tijd om meer te doen aan preventie. De overheid ontwikkelt een campagne ‘tijdig voorbereid op de oude dag’, met drie centrale vragen: wie staan er om mij heen, hoe blijf ik (financieel) gezond en waar kan ik (blijven) wonen?

4. Stimuleer en beloon mantelzorgers en vrijwilligers

Mantelzorgers zijn ondergewaardeerde steunpilaren van onze ouderenzorg. Elke gemeente moet een steunpunt Mantelzorg hebben dat mantelzorgers op weg helpt en ondersteunt. Vervangende zorg of respijtzorg moet tijdig, makkelijk en op maat beschikbaar zijn, zodat mantelzorgers het vol kunnen houden. Er komt een experiment met ‘mantelzorgsparen’: als jij uren mantelzorg biedt aan iemand buiten je eigen familie, kun je die later ‘terugkrijgen’ als je zelf zorgbehoevend wordt.

5. Gebruik de maatschappelijke dienstdtijd om jong en oud bij elkaar te brengen

De maatschappelijke dienstdtijd is de afgelopen jaren uitgegroeid tot een plek voor jongeren om talentontwikkeling en ontmoeting te combineren. Dit is een prachtige manier om contact tussen jongeren en ouderen te bevorderen, van elkaar te leren en jongeren enthousiast te maken voor vrijwilligerswerk of een baan in de ouderenzorg.

‘Waardig Ouder Worden 2.0’

6. Zorg voor voldoende ontmoetingsplekken voor jong en oud

Een plek om elkaar te ontmoeten is heel belangrijk voor een wijk en in het bijzonder voor ouderen. Zoals iedere Nederlander het recht heeft op toegang tot de openbare bibliotheek op grond van de Bibliotheekwet, komt er ook een recht op ontmoetingsplaatsen, dat wordt vastgelegd in de Wet maatschappelijke ondersteuning.

7. Maak Nederland dementievriendelijk

Het is belangrijk om te investeren in dementievriendelijke gemeenten, zodat mensen met de ziekte van Alzheimer zo lang mogelijk mee kunnen doen aan het openbare leven. Juist in gezamenlijke zorg zit meerwaarde en daarom willen we investeren in campagnes als onderdeel van de Nationale Dementiestrategie en de website www.samendementievriendelijk.nl.

8. Investeer in passende en palliatieve zorg

Advance care planning, waarbij ouderen hun wensen met betrekking tot zorg naar het levenseinde bespreken, wordt standaard bekostigd als waardevol onderdeel van zorg aan kwetsbare ouderen. Palliatieve zorg, waar mogelijk in de thuissituatie, wordt sterker in de zorg verankerd en krijgt meer aandacht in de opleiding van zorgverleners. Ook cultuursensitieve zorg krijgt een plek binnen het zorgaanbod.

9. Borg de toegang tot geestelijke verzorging

We leggen het recht op geestelijke verzorging wettelijk vast zodat ouderen altijd ergens terecht kunnen met zingevingsvraagstukken. Er komt een landelijk dekkend aanbod van geestelijke verzorging via regionale Centra voor Levensvragen die duurzaam gefinancierd worden. Ook de toerusting van vrijwilligers vormt onderdeel hiervan.

10. Houd oog voor de ouderenzorg in en na de coronatijd

Bij de eerste coronagolf ging de aandacht vooral uit naar de ziekenhuiszorg en stond de ouderenzorg onvoldoende op het netvlies. Dit mag niet opnieuw gebeuren. Het welzijn van ouderen moet voorop staan en het kunnen blijven ontvangen van bezoekers is hierbij van grote waarde. Dit vraagt om een goed infectiepreventiebeleid en voldoende persoonlijke beschermingsmiddelen voor medewerkers en bezoekers. Blijvende aandacht is nodig voor de meest kwetsbare ouderen, hoe zij aan de samenleving kunnen blijven deelnemen en hoe zij goed geïnformeerd blijven.

‘Waardig Ouder Worden 2.0’

Wij geloven in een samenleving waarin jong én oud zich gezien en gewaardeerd voelt. Een samenleving waarin iedereen meedoet – ook als je ouder wordt. Ouder worden betekent namelijk niet dat je een ‘voltooid leven’ hebt, maar dat er een waardevolle derde levensfase aanbreekt. Wij willen een samenleving waarin ouderen zoveel en zo lang mogelijk zelf de regie hebben, gewaardeerd worden om wie ze zijn, goede zorg en liefdevolle aandacht krijgen en een plek hebben die zij met recht thuis kunnen noemen. Dat is de samenleving die ons voor ogen staat.

1. Zet in op een brug tussen jong en oud; we hebben elkaar nodig
2. Investeer in generatiewoningen en kleinschalige concepten
3. Help toekomstige senioren zich voor te bereiden op de oude dag
4. Stimuleer en beloon mantelzorgers en vrijwilligers
5. Gebruik de maatschappelijke dienstdtijd om jong en oud bij elkaar te brengen
6. Zorg voor voldoende ontmoetingsplekken voor jong en oud
7. Maak Nederland dementievriendelijk
8. Investeer in passende en palliatieve zorg
9. Borg de toegang tot geestelijke verzorging
10. Houd oog voor de ouderenzorg in en na de coronatijd

